СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА УСТРОЙСТВОТО И ФУНКЦИИТЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**инж. Мариян Атанасов, 31 години учителски стаж mvlm_atanasov@mail.bg (по електронна поща)**	1. § 6. В чл. 14 се създава ал. 3: „(3) Държавните служители в отдел „Организационно-методическа дейност и контрол“ е необходимо да притежават най-малко една година учителски стаж.“. Предложението ми е държавните служители в този отдел да имат най-малко 5 години учителски стаж и поне 4 - та професионално - квалификационна степен ако искаме да имаме разбиране на проблемите на системата и по - задълбочен поглед върху организация на дейностите в училищното и предучилищното образование.	Не се приема	Предложението противоречи на изискването на чл. 1, ал. 1, т. 5 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията, а именно 1 година минимален професионален опит.
2.	**РУО - Стара Загора (по електронна поща)**	1. В § 2. от Проекта, относно чл. 3, ал. 2, т. 60 (нова) да отпадне „администрира конфликтни ситуации“ и да бъде: „Създава условия за разрешаване на проблеми, възникващи при и по повод наличие на спорни въпроси, свързани с организацията на дейности в системата на предучилищното и училищното образование, съдействайки за тяхното разрешаване“.	Приема се	
		2. В § 3. от Проекта, относно чл. 9, ал. 4 (нова) да отпадне думата „анализ“ и да бъде: „Методическата подкрепа включва обсъждане на възможни подходи, свързани с дейността на директорите и учителите /…/“.	Не се приема	Обсъждането се базира на анализ и изводите от него.
		3. В § 4. от Проекта, относно ал. 2 на чл. 9а (нов) да отпадне фразата „конфиденциалност по отношение на подателя на жалбата или сигнала“.	Не се приема	Този текст гарантира изискването, произтичащо от чл. 108, ал. 2 от АПК. Практиката не създава увереност, че това изискване се спазва.

		4.В § 6. от Проекта, относно чл. 14, ал. 3 (нова) минималният изискуем учителски стаж да бъде 5 (пет) години.	Не се приема	Предложението противоречи на изискването на чл. 1, ал. 1, т. 5 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията, а именно 1 година минимален професионален опит.
		5. В § 7. от Проекта, относно: ал. 2, на чл. 17 да отпадне думата „предварителен“; съответно отпадане на ал. 3.от чл. 17; ал. 5 на чл. 17 – отпадане да думата „препоръки“.	Не се приема.	Предварителният контрол гарантира превенция на нарушения и отклонения от нормативните изисквания. Това е условие и предпоставка за недопускане на нарушения.
		6. В § 8. от Проекта относно чл. 17а (нов) да се добави „и/или методическа подкрепа“, като стане в този вид: „С оглед подпомагане на ефективното осъществяване на контролната дейност по чл. 17 и/или на методическата подкрепа и в зависимост от поставената цел РУО може да извършва дейности по/…/“; цялостно отпадане на т. 1.	Приема се. Не се приема.	 Дейностите, предложени в т. 1 гарантират в по-висока степен на обективност осъществяването на контролната дейност, а от там и ефективността ѝ.
		7. В § 9. от Проекта относно ал. 1 на чл. 17б (нов) да отпаднат думите „наблюдение“ (т. 2) и „проучване“ (т. 4).	Не се приема.	Наблюдението и проучването са се наложили като форми на контрол в теорията и в практиката. Те могат да се осъществяват самостоятелно съобразно конкретните цели и очакваните резултати.
		8. В § 10. от Проекта относно ал. 3 на чл. 17в (нов) да отпадне думата „изследване“ и се замени с „проверка“ или друг коректен синоним; ал. 5 на чл. 17в – да отпадне думата „препоръки“ и	Не се приема.	Изследването е задължителен елемент на проверката.

		да бъде създадена нова ал. 6, която да регламентира провеждането на контролна дейност в една и съща образователна институция не повече от една на ден.	Не се приема	Не е целесъобразно на практика и не е възможно да се осъществи синхронизиране на контролните дейности, осъществявани от различни институции.
		9. В §11. и в § 13. от Проекта относно чл. 17г и чл. 17е наблюдението и проучването да се изведат от контролната дейност и да бъдат регламентирани като форми/методи на методическата дейност.	Не се приема	Наблюдението и проучването са форми на контролна дейност, утвърдени в теорията и практиката. Наблюдение се извършва при НВО и ДЗИ, когато учениците се обучават в ОРЕС и при други форми на практикуване на контролна дейност. Чрез проучването не само се констатира определено събитие, но се извършва анализ и оценка на събитието, изследват се факторите и условията, които пораждат конкретни събития и резултати.
		10. В § 15 от Проекта относно ал. 3 (нова) на чл. 20 да отпадне включване на препоръките в доклад и проследяване на изпълнението им, тъй като препоръката означава „съвет“ и не е задължително предписание. В този смисъл текстът да бъде: „В процеса на методическата подкрепа експертите от РУО може да дават устни и/или писмени препоръки към педагогически специалисти за установени слабости и пропуски в тяхната работа“. В новосъздадената ал. 4 текстът да бъде: „Началникът на РУО може да дава устни и/или писмени препоръки до директора на институцията за подобряване на неговата административно-управленска дейност и управлението на финансовите ресурси“.	Не се приема. Не се приема.	Независимо дали препоръките са писмени или устни, те следва да се включат в доклада. Това създава пълнота в процеса на дейността и възможност за проектиране на решения. Контролната дейност следва задължително да се съчетава с

		В ал. 7 да се добави „може да“ и текстът да бъде: „При извършването на контролната дейност на РУО формите на контрол може да се съчетават с методическа подкрепа /…/“. Мотивите за гореизложените предложения са следните: 1. Намаляване на административната тежест. 2. Търсене на коректно съотношение между контрол и методическа подкрепа. 3. Запазване свободата на учителя/директора за творчески подход. 4. Недопускане уронване доброто име на педагогическите специалисти чрез жалби и/или сигнали, без те да имат възможността да търсят правото си по съответния ред. 5. Изследванията да се правят по компетентност в съответните структурни звена и/или висши училища 6. На експертна длъжност в регионалните управления на образованието да се назначават педагогически специалисти, които имат стаж като учители поне в рамките на един образователен етап – гаранция за натрупан опит и възможност да подпомага други учители. Малкото стаж създава повече администратори и по-малко методисти. 7. Реално оптимизиране дейността на регионалните управления на образованието като контролираща и подпомагаща структура, изпълняваща политиката на Министерството на образованието и науката не във документално-формален аспект, а с реална работа и партньорски взаимоотношения със съответните образователни институции.		методическа подкрепа с цел да се акцентира върху подкрепящата роля на контрола. Паралелното протичане на контролната дейност и методическата подкрепа е условие и предпоставка за усъвършенстване на училищните политики в условия на активно взаимодействие r сътрудничество между педагогическите специалисти и експертите. Една от целите на промяната е да се даде приоритет на методическата подкрепа и подкрепата по принцип. Контролът не следва да бъде самоцел, а съчетан с методическа подкрепа.
3.	**РУО- Силистра (по електронна поща)**	1. Относно чл. 3, ал. 2, т. 33 (командироването): 1.1. Изброените по вид училища не вкл. СПИ и ВУИ (държавни специални училища) – Предлагаме или да се назоват изрично, или да се премахне „неспециализирани“ и да остане само „държавни“.	Не се приема	Съгласно чл. 217, ал. 2 от ЗПУО началниците на РУО нямат правомощия по назначаването на директорите на СПИ и ВУИ, а само към тези на държавните неспециализирани училища, каквито интернатите не са, съгласно уредбата на този тип

				институции, регламентирана в чл. 38 от ЗПУО.
		1.2. От новия текст излиза, че вече няма да одобряваме доклад за пътуване (което е добре), а ще издаваме командировъчна заповед. Тя обаче няма да е приключвана, а ще има общ доклад за тримесечие. Това изглежда като хибриден модел между командироването на подчинен служител и пътуването на ръководител на ведомство по чл. 8 (4) на Наредба за командировките в страната. Предлагаме или изцяло да се спазва чл. 8 (4) или да се приключват отделните командировъчни заповеди. Трети вариант е да се даде възможност на началника на създава ред за служебните пътувания на директорите. Текстът може значително да се опрости. ПРИМЕР: „33. Командирова в страната и чужбина съобразно действащата нормативна уредба и определен от него ред директорите на институциите в училищното образование, с изкл. на ..... „	Не се приема	Не е налице противоречие с Наредбата за командировките в страната. Изискване за издаване на командировъчна заповед е налице и преди настоящия проект за изменение на ПУФРУО и не се въвежда с него. Предложението за командироване по определен от началника на РУО ред за директорите на институциите не може да се възприеме, тъй като би довело до разнопосочна практика във всяко отделно РУО, а условията и редът за това следва да са регламентирани в нормативен акт, каквито са Наредбата за командировките в страната и ПУФРУО.
		2. Относно чл. 9, новата ал. 4 – предлагаме „учители“ да се замени с „педагогически специалисти“, което е по- широко и вкл. и зам. директорите, специалистите за обща и допълнителна подкрепа, възпитатели в общежития и пр.	Приема се	
		3. Относно контрола: 3.1. По чл. 17 а – Не става ясно дали описаните неща са в рамките на контрола или са предварителни дейности или нещо др. Звучат повече като методи при проверка. От тази неяснота произтича и неяснотата и как се възлагат и администрират тези „дейности“ – в заповедта за проверка, с отделна заповед или др.	Не се приема	Описаните дейности може да служат за обезпечаване и да съпътстват извършването на контрола по чл. 17. Те подпомагат функцията по контрола, който се осъществява по изрична процедура и ред, поради което не е необходим отделен ред и

				за администрирането и възлагането на тези дейности. Повече източници на информация, свързани с определена тема, събрани и анализирани с конкретни надеждни инструменти, са условие за постигане на по-висока степен на обективност на изводите.
		3.2. По чл. 17 в - Изглежда че има две класификации: - на контрола – предварителен, текущ и последващ – чл. 17 (2) - на проверките – тематични, текущи, последващи, по жалби и сигнали – чл. 17в (2) Не е логически издържано едно и също нещо (текущи и последващи) да са и вид контрол и вид на формата на контрола - проверка. При това в чл. 17б (1) се казва, че в чл. 17 са посочени видове контрол. Но в самия чл. 17 не са наречени видове, а „се изразява в ....“. Това противоречие може да се отстрани като се променят имената, за да не съвпадат. НАПРИМЕР: - контрола – предварителен, в процеса на дейностите, последващ – чл. 17 (2) - проверките – тематични, текущи, по изпълнение на предписания, по жалби и сигнали – чл. 17в (2) Логическата свързаност може да се подобри и с РАЗМЕСТВАНЕ НА ТЕКСТОВЕТЕ – Предлагаме ал. 2 до 5 на чл. 17 да се отделят и да се сложат накрая, след изчерпването на всички форми, чак след проучванията. Там може да се въведе постановката, че всичко гореизброено като форми на контрола, според времето на провеждане могат да бъдат предварителен, текущ и последващ (или както окончателно сте ги нарекли).	Не се приема	Избраната систематична последователност следва идеята за регламентиране първо на общата и принципна постановка за контролната дейност на РУО и нейните разновидности и после на конкретното изброяване и дефиниране на проявените форми на този контрол. Отделните форми на контрол може да се прилагат в различните му фази.
		3.3. По чл. 17в (1) – Предлагаме „проучване“ (в първото изречение) да се махне или замени с друга дума, тъй като проучването е самостоятелна форма на контрола и не следва да е и част от дефинирането на друга форма.	Не се приема	Проучването се е наложило като форми на контрол в теорията и в практиката. То може да се осъществява самостоятелно съобразно

		Предлагаме „представляват“ да се заменят с „целят“. Така ще има аналогичност с формулировката за текущите проверки и ще е по-ясно логически, че видовете проверки са според целта		конкретните цели и очакваните резултати. В проекта на акт са регламентирани видовете проверки според същността и целта им.
		3.4. По чл. 17в(4): - Предлагаме да отпадне израза „едновременно с протичащата дейност или по осъществени дейности в образователната институция“ – излишно е след като по силата на чл. 17 (2) излиза, че всяка форма на контрол може да е предварителна, текуща и последваща. - Предлагаме да отпадне „отклонения от планираните дейности“ и да остане само отнасяне към нормативната уредба, което е същността на текущите проверки. Съотнасяне на планирането с постигнатите резултати е дадено по-горе като специфика на тематичната проверка. - „Откриване и предотвратяване на пропуски“ също може да отпадне – откриването на пропуски е следствие от съпоставяне с нормативната уредба; предотвратяването е възможно, ако проверката е предварителна, а не по дефиниция. Примерна НОВА РЕДАКЦИЯ: „Текущите проверки целят установяване на съответствието с действащата нормативна уредба на организационно – административни аспекти от дейността на образователните институции, вкл. подготовка и създадени условия за предстоящи дейности, спазване на нормативно определени срокове и задължения, навременност, пълнота и коректност на въведена информация в електронни системи.“	Не се приема	Предвидената разпоредба „едновременно с протичащата дейност или по осъществени дейности в образователната институция“ не попада в полето на класифициране на формите на контрол. Тя се отнася до предмета на текущите проверки, който може да бъде както дейност, която вече е осъществена, така и дейност, която е в процес на реализиране. Една от спецификите на текущия контрол е свързана с параметрите, в които се развива системата на предучилищното образование - както спрямо нормативната уредба, така и спрямо приоритетите на държавната политика. В тази връзка в предмета на текущите проверки следва да бъдат пропуските при спазване на нормативната уредба, така и настъпилите отклонения от планираните дейности и възможностите за отстраняването им.

		3.5.Предлагаме да се подобри цялостната редакция като се промени изречението какво се вкл. в плана - то не е адекватно към това място, където трябва да стои дефиниция. Тази кръпка за проверка на НЕИСПУО се появи безпринципно и конюнктурно и не и е тук мястото. Иначе за всеки вид проверки би трябвало да се укаже какво и дали се вкл. в плана.	Не се приема Не се приема	Не е предмет на публикувания за обществено обсъждане проект Видовете проверки се определят спрямо анализа на равнище регион и на равнище образователна институция в съответната административна област, както и спрямо приоритетите, определени от МОН.
		3.6. По чл. 18 (2) - Считаме, че в заповедта трябва да се указва вида на контрола по всички класификации – форма по чл. 17б (1), вид на проверката по чл. 17в (2) и вида по чл. 17 (2) – предварителен, текущ или последващ.	Не се приема	Не е задължително да се указва вида на контрола по всички класификации, а само по тази, която в най-пълна степен отрязва целите на контрола и очакваните резултати от неговото осъществяване.
		3.7. Трябва да се промени и ал. 3 на сегашния чл. 18 – При наличието на 4 форми на контрол не е ясна защо тази постановка трябва да е валидна само за една форма (мониторинга) и за един вид на проверките (тематична). Трябва да се обмисли дали изискването за критерии и индикатори е за всички форми и за всички видове проверки или някои ще бъдат изключени. Ако това е свойствено само за тематичните проверки, то може да се премести към дефинирането в чл. 17 в (3). Тъкмо ще се увеличат специфичните белези на този вид проверка.	Не се приема	Спецификата на видовете проверки не предполага разработване на критерии и индикатори, освен за тези, за които е регламентирано. При необходимост началникът може да възложи разработването на критерии и индикатори и относно други форми на контрол.
		4. Относно чл. 20, новата ал. 3 4.1. Вкл. на препоръките в доклада е начин началникът да узнае какво е препоръчано. Не става ясно обаче как самите педагогически специалисти узнават за препоръките. Предлагаме след текста „в доклада по ал. 6“ да се допълни „и се съобщават на педагогическите специалисти писмено, чрез директора“.	Не се приема	Редът за информиране се определя от началника и експерта. Не трябва дейността да се формализира в излишни доклади и писма.

		4.2. Предлагаме да отпадне проследяването на изпълнението на препоръки. МОТИВИ: - Няма такава форма на контрол като „проследяване“; - Много натежава така препоръката – ако е задължителна за изпълнение и се проследява, то е по- добре това да е предписание. - Ако препоръката е от по- общ характер, като добра идея, предложение за изпробване и пр., то не следва да се администрира така и да отприщва лавина от писма и доклади.	Приема се	
		4.3. Същите колебания имаме и по отношение на препоръките на началника. Нищо не пречи и сега на началника да пише на отделен директор или на всички какво да направят. Може да се махне. Ако имате предвид нова практика, предлагаме да се смени името и да се нарече „методически указания“. Такава практика имат ДАЗД – към заповедта за предписание да има и текст как да се изпълни (методически указания). Препоръката ми звучи като по–свободна и незадължителна за вслушване.	Не се приема	Не е нужно всичко да се описва. Препоръката не винаги е свързана с методически указания.
		4.4. Предлагаме да отпаднат докладите от експертите за методическото подпомагане – сегашен чл. 20 (4).	Не се приема	Докладите от експертите за методическото подпомагане съдействат за постигане на пълнота в процеса на дейността и възможност за проектиране на решения.
		Допълнителни предложения: 5.1. Чл. 16 (1) - В настоящия текст не е видно, че получаваме структура на плана и на отчета от МОН. Предлагаме това да се регламентира и да се посочи поне месец преди крайните срокове за получаването на тези модели. Предлагаме отчетът да се дава до 10 септември (може дори и по-рано), но планът да се представя на по- късна дата, например 20 септември. Досегашният срок се е показал като много прибързан и неефективен – не може да се проучат и обсъдят някои неща с училищата, да има време след съвещанията са началниците да се отразят препоръките и пр.	Приема се за сведение Не се приема	При следващи изменения на нормативния акт предложението ще бъде обсъдено. Към 20 септември вече са започнали дейностите за учебната година и в тази връзка предложението не е целесъобразно. Планирането е процес, който следва да предхожда началото на

				регламентираните в плана дейности.
		5.2. Чл. 16 (2) – Предлагаме да се укаже, че този ред е за значими промени, като отпадане или включване на дейности. Да не се отнася за малки промени в отговорници, замяна на определено училище, малки промени в срокове или брой училища.	Не се приема	Преценката за значимост на промяната е субективна.
		5.3. Чл. 23 (1) – да отпадне „дата и подпис“.	Не се приема	Липсват мотиви. Касае се за задължителни реквизити на управленската и организационна функция на началника на РУО по отношение на служителите в рамките на йерархическата подчиненост в институцията. Чрез визираните реквизити може да се проследи и анализира и работата на РУО и при външна проверка.
		5.4. Чл. 25 – Тук може да се вкл. възможността за установяване на работа от разстояние. Добре е да се модернизираме. Предлагаме да се даде възможност за работа от вкъщи за по 2 дена на месец на всеки служител по ред, определен от началника и без право да се натрупват дните. Това ще направи привлекателна държавната служба и ще бъде добър жест към служителите, за които нещо друго не се прави.	Не се приема	Този въпрос следва да бъде уреден първо на законово ниво, за да може да бъде регламентиран и в подзаконов акт, какъвто е ПУФРУО.
4.	**РУО- Пазарджик (по електронна поща)**	Въз основа на опита при прилагането на Правилника за устройството и функциите на регионалните управления на образованието, след обстойно запознаване и колективно обсъждане на предложените от МОН изменения и допълнения, екипът на РУО – Пазарджик дава следните мотивирани предложения по текстовете: 1. В §10, към разпоредбата на чл. 17в, ал. 2 да се добави второ изречение със следния текст: „Регионалното управление на образованието може да извършва контролна дейност при възникнала необходимост и чрез проверки извън плана по чл. 16, ал. 1, възложени от МОН или от началника на РУО.“ *Мотиви: В хода на учебната година, след утвърждаването на плана за*	Приема се	Съгласно проекта на акт (чл. 17в , ал. 7) регионалното управление на образованието извършва и тематични и текущи проверки и проверки по жалби и сигнали, възложени от МОН, извън плана по чл. 16, ал. 1.

		дейността на РУО, е възможно да възникне обективна необходимост от извършване на проверка в дадена/и образователна/и институция/и или по тема, която не е включена в плана по чл. 16, ал. 1. С оглед на възможността такава проверка да се извърши, без да се чака цяла една година за включването ѝ в следващия план за дейността на РУО, предлагаме всеки началник на РУО да има право да разпореди такава проверка, която е извън годишния план.		
		2. 2. В §14, към разпоредбата на чл. 18, ал. 4 да се добави в края на първото изречение следния текст „когато са изготвени на хартиен носител.“ *Мотиви: Аналогично на предложеното с §16 допълнение в текста на чл. 24 за необходимостта от изготвянето на два еднообразни екземпляра на изходящ документ, само и единствено когато е изготвен на хартиен носител, същото важи с пълна сила и при изготвянето на констативен протокол след осъществена форма на контрол. При налагането с все по-широк обхват използване на безхартиен документооборот вече констативните протоколи също се изготвят като електронно подписан документ. Протоколите се подписват от проверяващите експерти и от директора на съответната, проверена образователна институция, като всички подписващи разполагат със служебно издадени електронни подписи целогодишно. При изготвянето и подписването на констативен протокол като електронно подписан документ той няма как да бъде изготвен в два еднообразни екземпляра, каквото би останало изискването на чл. 18, ал. 4 в този му вид. Затова предлагаме в този текст да се вмъкне уточнение, че изискването за тези два екземпляра на констативен протокол ще важат само и единствено, когато същият е изготвен на хартиен носител, както много правилно е предвидено това уточнение в изменението на текста на чл. 24.*	Не се приема	Промяната в чл. 24 се отнася и до констативните протоколи по чл. 18, ал. 4, поради което не е необходимо изрично изменение в тази разпоредба
		3. В хода на дискусията, която проведохме в колектива на РУО – Пазарджик относно предложените изменения и допълнения на ПУФРУО се оформи следното единодушно становище, с което искаме да Ви запознаем: Регламентираното изискване в новата ал. 3 на чл. 14, за най-малко една година учителски стаж за заемането на длъжност като държавен служител в отдел „Организационно-методическа	Приема се за сведение	

		дейност и контрол“, за нас е неприемливо и не би довело до постигането на целите като цяло заложени в политиката на МОН, а и конкретно посочени в мотивите към предложените изменения и допълнения на ПУФРУО. При положение, че законодателят е предвидил минимално изискване в чл. 213 от Закона за предучилищното и училищното образование за 5 години учителски стаж, за заемане на длъжност „директор“ на образователна институция, е недопустимо държавен служител на експертна длъжност, който по длъжностна характеристика упражнява контрол над дейността на този директор и му оказва методическа подкрепа с цел подобряване на работата и повишаване на резултатите от дейността му, да е заел тази длъжност с по-малко от 5 години учителски стаж. Същото изискване е регламентирано и от Министъра на образованието и науката и в чл. 33 от Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Наясно сме, че подобна промяна не е само и единствено в компетенциите на МОН, с оглед на факта, че въпросът е засегнат в акт на Министерски съвет, а именно в Класификатора на длъжностите в администрацията (КДА), приет с ПМС № 129 от 26.06.2012 г. и последно актуализиран на 22.12.2023 г. Конкретно в т. 283 от КДА е въведено изискването за 1 година минимален професионален опит за заемане на длъжност „Старши експерт в териториалната администрация и в териториалните звена на: централната администрация, администрациите на структурите, отчитащи се пред Народното събрание и Държавен фонд „Земеделие“. С оглед на всичко гореизложено, ако споделяте нашето становище по темата, Ви предлагаме МОН да инициира дискусия за предприемане на изменения и допълнения в тази насока, изразяващи се в завишаване на изискванията към професионалния опит на експертите от отдел ОМДК на РУО, които биха изпаднали в хипотезата да оказват методическа подкрепа и да осъществяват форми на контрол спрямо директори и учители с далеч по-голям от техния учителски стаж/професионален опит. При евентуални положителни нагласи по този въпрос, изразени от мнозинството участници в хода на проведената дискусия, предлагаме да се		

		пристъпи към процедури за изменение и допълнение на актовете на МОН и на МС, които да регламентират този въпрос.		
5.	**Диян Стаматов Председател на СРСНПБ (деловодна система на МОН, вх. № 1102-13/26.01.2024 г.)**	1. В § 2. от Проекта, относно чл. 3, ал. 2, в т. 58 да отпадне б). Мотиви: Напредъкът на децата и учениците е процес, който се измерва от учителите. Реда и начина за оценяване напредъка на децата и учениците и анализиране на образователните им резултати е регламентиран в Наредба № 11 от 01.09.2016 г. Предложеният за отпадане текст е в противоречие на четвъртата цел от Мотивите за изменение и допълнение на Правилника.	Не се приема.	Предложението не е относимо към въпросната разпоредба
		2. В чл. 9а, ал. 1 предлагаме промяна на текста, както следва: след думата „прилагането“ се поставя съюза „и“. След анализа на институционалните политики се поставя точка или да се добави текст в края на изречението „след утвърждаване на ДОС за качество образованието“. Мотиви: не е наличен ДОС за качество в образованието.	Приема се частично	
		3. В чл. 14, ал. 3 текстът „най-малко една година“ да се замени с текста „най-малко три години“. Мотиви: Указаният срок е крайно недостатъчен за формиране на професионални умения и развиване на компетентности, необходими за координиране, организиране, контролиране и методическо подпомагане при прилагане и изпълнение на законовите и подзаконовите нормативни актове в системата на предучилищното и училищното образование.	Не се приема	Предложението противоречи на изискването на чл. 1, ал. 1, т. 5 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията, а именно 1 година минимален професионален опит.
		4. Чл. 16, ал. 3 - (нова): Годишният план на РУО се публикува на интернет страницата на институцията в 7-дневен срок от утвърждаването от министъра. Ал. 3 става ал. 4 Мотиви: Своевременно предоставяне на информацията до всички заинтересовани страни, участващи в процеса.	Приема се	
		5. Чл. 17, ал. 6 да се допълни със следния текст: Анонимни жалби и такива, за които не може да се установи подателят, не се разглеждат“.	Не се приема	Това е регламентирано в АПК.
		6. В чл. 17б да отпадна „проучване“. Наблюдението като форма на контрол се припокрива с проучването и не е нужно да фигурират две взаимно припокриващи се форми на контрол. Към момента представеният проект не дава механизъм за извършване на	Не се приема	Наблюдението и проучването са се наложили като форми на контрол.

		проучване и няма стандартизиран инструментариум за събиране, анализиране и обобщаване на информация в структуриран вид.		
6.	**РУО - Русе (по електронна поща)**	В чл. 7 на ПУФРУО да се създаде нов алинея 2: (2) (нова) Длъжностите, които се заемат от държавни служители в РУО, се определят в Класификатора на длъжностите в администрацията, който се приема от Министерския съвет и се обнародва в "Държавен вестник" и могат да бъдат: 1. старши експерт 2. главен експерт (3) (нова) Длъжността „старши експерт в РУО“ се заема от лица с образователно-квалификационна степен „бакалавър“, минимален ранг – IV младши и минимален професионален опит 1 година. (4) (нова) Длъжността „главен експерт в РУО“ се заема от лица с образователно-квалификационна степен „бакалавър“, минимален ранг – IV младши и минимален професионален опит 2 година. (5) (нова) Промяна в длъжностното и поименното разписание на длъжностите в РУО по ал. 1 може да се извършва по мотивирано предложение на началника на РУО. (досегашната 2 става 7) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2021 г.) Общата численост на персонала на регионалните управления на образованието е 608 щатни бройки, разпределени съгласно приложението. Мотиви: Регионалните управления на образованието са териториални администрации, второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката. Основният принцип, който следва да бъде спазван при изготвянето на длъжностното разписание на всяко РУО е да бъдат определени такива длъжности, чрез които ефективно и професионално да се подпомага органа на изпълнителната власт при осъществяване на неговите правомощия. С оглед вменените на конкретната длъжност отговорности и задължения, трябва да бъдат разписани такива длъжности, които да реализират приоритетните цели на звеното и администрацията като цяло.	Не се приема	Предложението не е предмет на уредба от ПУФРУО. Няма нормативна пречка съгласно Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията за наличие на длъжност „главен експерт“ в РУО.

		В КДА под № 283 е длъжността „Старши експерт в териториалната администрация“, каквато е длъжността „старши експерт в РУО“, основна длъжност в длъжностните разписания на РУО. Всички експертни длъжности определени за държавни служители в РУО са само от един вид - „старши експерт“. Длъжността попада в длъжностно ниво 10 от КДА, а наименованието е „Експертно ниво 6“. Минималните изисквания за заемане на посочената длъжност са: ОКС – бакалавър; минимален ранг - IV младши и минимален професионален опит 1 година. Предвид разпоредбата на чл. 1, ал. 3 от НПКДА разпределянето на длъжностите по длъжностни нива е в зависимост от необходимите знания и умения за осъществяване функциите на длъжността, свободата на вземане на решения, влиянието на взетите решения и уменията за работа с хора. С оглед на това, че РУО са териториални администрации към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на предучилищното и училищното образование, е целесъобразно в РУО експертните длъжности за държавни служители да бъдат от по-високо длъжностно ниво съгласно КДА, каквато е длъжността „главен експерт“ под № 264 в КДА. Изискванията за тази длъжност съгласно КДА са: ОКС бакалавър; минимален ранг IV младши и минимален професионален опит 2 години. С това предложение се цели обезпечаване на работата и по-добрата функционалност при организацията и изпълнението на заложените дейности на РУО. Очаква се по-висока мотивация за позицията, повече желаещи за работа в РУО.		
7.	**Траян Траянов Изпълнителен директор на Фондация „Заедно в час“ (деловодна система на МОН, вх. № 1105-16/ 29.01.2024 г.; електронна поща)**	1. Фондация “Заедно в час” приветства намеренията на Министерството на образованието и науката да инициира промени в Правилника за устройството и функциите на регионалните управления на образованието (ПУФРУО). Регионалните управления на образованието (РУО) могат да изпълняват важна роля при прилагането на националните политики в областта на предучилищното и училищното образование. За съжаление, в момента РУО са натоварени почти изцяло с административни функции, много от които не допринасят за повишаване на качеството на работа на детските градини и училищата.	Приема се	В ЗПУО е определено, че РУО са териториални администрации за управление и контрол, от което следва, че следва да изпълняват както административни, така и контролни функции.

		Мотивите към проекта на Правилник за изменение и допълнение на ПУФРУО посочват, че предложенията за промени изхождат от ***необходимостта да се акцентира върху ефективността на училищните политики за повишаване резултатите от обучението и качеството на предлаганото образование, както и върху минимизиране на формализма*** в управлението. Считаме, че това е правилната посока за подобрение на функциите на РУО, но ***не виждаме тази посока да е отразена в конкретните предложения за промени*** в ПУФРУО. Ето защо използваме възможността да отправим коментари и предложения за подобрения в ПУФРУО и за работата на РУО като цяло. Настоящето становище стъпва на разговори с представители на РУО, директори и зам.-директори на училища от цялата страна. Изложените в документа предложения за промени във функциите и дейността на РУО изхождат от философията, че приоритетна задача на експертите от регионалните управления следва да бъде подкрепата за директорите и учителите, така че детските градини и училищата да предлагат качествено обучение и развиване на ключови умения и нагласи, съобразно нуждите на децата и учениците. Такава подкрепа е особено необходима за новоназначените учители, както показа и опитът от международния проект Novice Educator Support and Training (NEST), в който МОН си сътрудничи с фондация "Заедно в час" и Синдикат "Образование" към КТ "Подкрепа". В рамките на проекта 60 експерти от половината от регионалните управления на образованието в България бяха обучение по специална програма за наставничество на учители с до пет години опит в системата. Част от предложенията в становището отразяват и изводите от работата с РУО през трите години на проекта. **1.** ПРЕОРИЕНТИРАНЕ ОТ КОНТРОЛНА КЪМ МЕТОДИЧЕСКА ФУНКЦИЯ НА РУО Макар във влезлия в сила през 2016 г. Закон за предучилищно и училищно образование да е регламентирана методическата подкрепа на РУО, тази функция на териториалните администрации	Приема се частично	

		остава в много голяма степен на заден план. Експертите на РУО са заети основно с контролна дейност и административно натоварване, което поради наличието на твърде много формални изисквания отнема почти цялото им време. Така експертите с педагогически стаж и опит нямат възможност да посещават достатъчно често учителите, за които отговарят, и да ги подкрепят в ежедневната им работа в класната стая. Директорите на детските градини и училищата също рядко получават съдействие от РУО по отношение на същинската си дейност по управление на институциите, които оглавяват. Редица изследвания и анализи са доказали, че форми на подкрепа като наставничеството, менторството и споделянето на добри практики сред педагогическите специалисти се отразяват положително на качеството на преподаването и управлението на училищата. Посещенията на учебни часове, даването на моментна обратна връзка за работата на директорите и учителите, както и съвместното извеждане на препоръки за подобрение на работата, са от изключителна важност за педагогическите специалисти. Дори и с предложените промени в ПУФРУО обаче, документът не дава възможност на експертите от РУО да извършват тези дейности - основно поради огромната натовареност с често ненужните административни и контролни функции. За да може да се освободи и развие капацитет в РУО за методически функции, отправяме следните предложения:		
		2. Разделяне на отдел "Организационно-методическа дейност и контрол" на два отделни Разделянето на отдела на два отделни - единият с фокус контролна дейност, а другият - с фокус методическа, би довело до по-фокусирана работа по подкрепа на директори и учители. Експертите от отдела за методическа дейност следва да бъдат специалисти с по-дълъг педагогически стаж (минимум пет години) и функциите им да са ясно насочени към това не да контролират директорите и учителите, а да наблюдават работата им, да обсъждат с тях ежедневни казуси и начини за подобрение на управленската и педагогическата работа. Тези експерти трябва да имат възможност да прекарват голяма част от работната си седмица в детските градини и училищата, както и да имат време и пространство за разговори с директорите и учителите. Това трябва	Не се приема.	Предлаганите промени са структурни и са извън целите на работата на комисията. Съгласно чл. 20, ал. 7 от изменителния акт контролът престава да съществува самостоятелно. Той се практикува задължително в съчетание с методическата подкрепа. Методическата подкрепа се практикува и самостоятелно.

		да са педагогически специалисти, постигнали успехи в работата си като директори и учители, така че да могат да съветват и подкрепят свои колеги. За да се постигне това, важна част от промените в РУО трябва да засягат и условията на труд на експертите, включително регулярното повишаване на тяхната квалификация и професионални компетентности.		Относно предложението за по-дълъг стаж на експертите в РУО, това е изискване на разпоредбите в чл. 2, ал. 2, ал.4, чл.7, ал. 1, т. 6 от Закона за държавния служител и в чл.1, ал.1, т. 3,4,5 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията.
		Вторият отдел следва да се състои от експерти, за които педагогическият стаж няма нужда да бъде изискване и които отговарят изцяло за досегашната контролна функция на РУО. Тези експерти трябва да бъдат отговорни за повечето от дейностите, които касаят реакции по жалби, мониторинг и управление на национални програми и проекти, работа по Механизма за обхват, организация и провеждане на НВО и ДЗИ и други дейности, които не се отнасят до методическата и професионална подкрепа на директорите и учителите. Експертите от този отдел биха могли да пренасочват казуси за становище към колегите си от отдела за методическа подкрепа, но единствено в случаи, които касаят качеството на образованието и очакваните резултати от него.		Продължителността на методическата подкрепа в образователната институция зависи от целите и очакваните резултати. Не е целесъобразно времетраенето на методическата подкрепа да се регулира административно. Относно предложението експертите в отдела за контролни дейности да нямат педагогически стаж поставя в риск резултатите от дейността. Отсъствието на такъв стаж не създава увереност, че експертите познават дейностите и процесите, и свързаните с тях изисквания. Ефективната контролна дейност следва да се осъществява от лица, които във висока степен познават цялостната действаща нормативна уредба, както и други нормативни актове, и стратегическите документи.

		3. Промяна на цялата философия на ПУФРУО към методическа функция на експертите. Дори и в предложенията за промени продължава да съществува разбирането, че експертите от РУО са „контролиращи", а директорите и учителите - "контролирани". В чл. 17а, т.3 от проекта на Правилник се посочва, че РУО може да извършва дейности по "формиране на среда за активно взаимодействие и сътрудничество между контролиращи и контролирани с цел самоанализ, самооценка, преодоляване на затруднения, коригиране на отклоненията и възможности за подобряване, насочени и към напредъка на децата и учениците". Тази посока следва да е основната дейност на РУО и това да е видимо в целия документ. Използването на думи като "контролиращи" и "контролирани" обаче следва да се избягва в целия ПУФРУО, за да може образователната система да промени нагласата си, че целта на работата на експертите от РУО е да проверяват, контролират и санкционират. Директорите и учителите трябва да започнат да ги виждат като подкрепящи колеги, които са на терен в детските градини и училищата, за да им помагат да подобряват работата си.	Не се приема	При осъществяване на контролната функция на РУО има контролиращи и контролирани, поради което употребата на посочените думи не може да бъдат избегната.
		4. Според чл. 20, ал. 7 от промените "при извършването на контролната дейност на РУО формите на контрол се съчетават с методическа подкрепа". За да се превърнат РУО в звена, които подобряват работата на детските градини и училищата, смисълът на функциите им трябва да бъде обратният - да оказват приоритетно методическа подкрепа, а контролът да бъде второстепенен. Също така директорите и учителите би следвало да бъдат улеснени и насърчавани без административна тежест да искат и да получават методическа подкрепа от експертите на РУО.	Не се приема	Методическата подкрепа се практикува и самостоятелно. За първи път в проекта на изменителния акт се предвижда контролът да се осъществява не самостоятелно, а да се съчетава с методическа подкрепа, което е отразено в чл. 20, ал. 7. За да се окаже конкретна методическа подкрепа е необходимо да се установят проблемите, дейностите, нуждаещи се от подобрение.
		5. Преосмисляне на видовете форми контрол в чл. 17б Промените в правилника въвеждат няколко вида форми на контролна дейност - проверка, наблюдение, мониторинг и проучване. Това разграничение е проблемно по няколко причини:	Не се приема	Проучването и наблюдението могат да се използват както като самостоятелни форми на контрол, така и в съчетание с други форми.

		- създава объркване коя точно форма в кой момент се използва (например при казус за установяване на брой отсъстващи по неуважителни причини ученици експертът едновременно проверява броя ученици, наблюдава класни стаи и проучва доколко учителите нанасят отсъствия - съответно би се затруднил в това да определи коя точно форма на контрол се използва в дадения случай). Самият текст на предложението в чл. 17в., ал. 1 е объркващ, гласейки, че "проверката е форма на контрол, при която се извършва проучване…"; - наблюдението и проучването не би следвало да се приемат като форми на контрол - даден експерт би могъл да наблюдава учебни часове с цел да даде обратна връзка за работата на учителя или пък да проучи какви практики използват учителите по математика в училищата с най-високи резултати. Това е част от методическата дейност на експертите и не бива да се разбира като контрол.		- При осъществяване на контрол чрез видеонаблюдение от страна на РУО и МОН при провеждане на НВО и ДЗИ формата на контрол е наблюдение, и то от разстояние в електронна среда. Такова наблюдение се извършва на образователния процес, и когато той се осъществява от разстояние в електронна среда. Наблюдението може да бъде и дългосрочна контролна форма за системно и продължително изследване на процеси и на комплекси от процеси и свързаните тях резултати.
		6. Особено притеснително е, че според промените за всяка форма на контрол (т.е. и при наблюдението и проучването) трябва да бъдат съставяни констативни протоколи и изготвяни доклади до началника на РУО. Това би затруднило работата на експертите и е възможно да откаже част от тях да извършват наблюдение и проучване като част от методическата си дейност; - като цяло подобно силно детайлизиране на ПУФРУО не спомага за подобряване на дейността на териториалните администрации - правилникът би следвало да даде посоката, философията и очакваните резултатите от работата на експертите, а не да я регулира до последния детайл.	Не се приема	Началниците на РУО се запознават чрез докладите с конкретните експертни предложения и становища. Наблюдението и проучването са форми на контрола, които са утвърдени в практиката и резултатите от тях следва да се обективират в съответните документи. Това подпомага вземането на решения по обективна информация. Докладите на експертите доказват и професионалната експертиза по конкретен проблем.
		7. Подкрепа за новоназначени директори В българската образователна система липсва процес за качествена методическа подкрепа на новоназначени директори на образователни институции. Би следвало това да е функция на РУО,	Не се приема	РУО оказва методическа подкрепа на всички педагогически специалисти, вкл. на новоназначените

		включително е възможно РУО да определя директор с опит, който да бъде наставник на новоназначен свой колега. Тъй като тази функция не е изрично записана в ПУФРУО, предлагаме да се допълни точка, че началникът на РУО оказва методическа подкрепа и/или осигурява наставник на новоназначени директори на образователна институция в рамките на една година. В този смисъл бяха и по-голямата част от коментарите и препоръките по отношение на наставничеството за новоназначени директори, споделени в рамките на организираната от МОН със заповед №РД09-1739/08.07.2023 работна група за квалификация и кариерно развитие на учителите.		директори. Това е наложила се практика. Наставничеството като дейност е регламентирано в ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и е насочено към учителите.
		8. Разпознаване и разпространение на работещи практики Редица проучвания сред директори и учители са показали, че педагогическите специалисти имат нужда да виждат и чуват работещи практики на свои колеги, за да могат да се учат от тях и да ги адаптират за собствения си контекст. Разпознаването, описването, анализирането и разпространението на работещи практики от образователната сфера е важна функция на РУО, която в момента експертите нямат капацитета да изпълняват. Тя следва да бъде част от ежедневната работа на експертите на терен и да бъде разпозната като дейност, която има възможността да подобрява качеството на образованието в България.	Не се приема	В проекта на изменителния акт - в чл. 3, ал. 2, т. 9 се предвижда обмен на опит и добри практики.
		9. Разработена система от показатели и за методическата функция на РУО Според предложението за ал. 2 в чл. 17б „за подпомагане на контролната дейност на РУО, Министерството на образованието и науката по своя инициатива разработва система от показатели по определени теми, които може да се използват от РУО при осъществяването на различните форми на контрол по ал. 1“. Подобна система от показатели би трябвало да се разработи и за методическата дейност на РУО, която също трябва да е подчинена на обективни и професионално разработени критерии и начини за подкрепа на педагогическите специалисти.	Не се приема	Методическата подкрепа винаги се свързва с конкретна практика, произтичаща от ефективността и ефикасността на взаимодействието и сътрудничеството между заинтересованите страни; касае конкретен проблем, често пъти свързан с конкретен ученик. В тази връзка не следва да се алгоритмизира и унифицира. Методическата подкрепа е свързана с диагностициране на конкретен проблем, в конкретно училище с конкретни ученици.

		10**. НАМАЛЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ** Дейността на РУО в момента е пример за прекомерно ориентиране към формални и често ненужни административни процедури, които по никакъв начин не допринасят за по-качествено образование в България. Експертите на РУО са затрупани с изготвяне на справки, писане на протоколи, придружителни писма и доклади, проверки на документи на училища. Обемът на този тип дейности трябва сериозно да се намали, така че РУО да имат капацитет да изпълняват функции, насочени наистина към напредъка на децата и учениците. Реална дигитализация на информацията в системата на образованието Голяма част от времето на РУО минава в изготвяне на справки с обобщена информация за Министерството на образованието и науката (МОН) и други институции. В XXI век и при наличието на редица технологични решения за събиране и обобщаване на информация тази “пощенска” функция на РУО е напълно излишна. МОН следва да възложи доразработване на НЕИСПУО (или друга система), така че тя да включва цялата информация за училищата, от която институциите се нуждаят, и да позволява бързо и лесно генериране на справки.	Приема се за сведение	Предложенията са въпрос на оперативна организация на работата във всяко РУО
		11. Оптимизиране на процеса по реакции на жалби Подаването на жалби и сигнали за нарушения в работата на детските градини, училищата и останалите образователни институции несъмнено трябва да продължи да бъде възможно. Има нужда обаче да се преосмисли редът на подаване и процесът на реакция от страна на РУО, така че работата на териториалните администрации на МОН да не бъде затруднена от големия брой получени жалби. Неведнъж е посочвано, че в РУО постъпват множество анонимни сигнали, много от които неоснователни. Техните проверки отнемат огромна част от времето на РУО експертите. В същото време чл. 111 от Административнопроцесуалния кодекс гласи, че “не се образува производство по анонимни предложения или сигнали”. Тази разпоредба би следвало да важи и в работата на РУО, като заедно с това се гарантира защитата на лицата, подаващи сигнали.	Не се приема	В чл. 17в, ал. 6 от ПУФРУО е посочено, че при постъпили в РУО или препратени по компетентност жалби и сигнали се предприемат действия за изпълнение на задълженията по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Съгласно чл. 111, ал. 4 от АПК не се образува производство по анонимни предложения или сигнали.

		12. Изчистване на ПУФРУО от ненужни административни изисквания ПУФРУО е пълен с административни изисквания, които единствено затрудняват дейността на експертите и служителите на РУО, но по никакъв начин не работят за качествено образование и напредък на децата и учениците. Много дейности на териториалните администрации трябва да бъдат преразгледани с оглед на това доколко служат на предлагането на качествено образование и обучение и съответно тези, които не отговарят на този критерий, да бъдат премахнати от задълженията на РУО. Трябва да се отбележи, че част от административните изисквания в ПУФРУО се базират на подзаконовата нормативна рамка към Закона за предучилищното и училищното образование, която също в спешен порядък трябва да бъде изчистена от формални процедури. Така например според чл. 3, ал. 2 на ПУФРУО началникът на РУО: “контролира отчитането от директорите на документи с фабрични номера и съпътстващата ги документация” и “координира и контролира дейностите във връзка с проверка и полагане на печат с изображение на държавен герб на документите, техните приложения и дубликати, издавани от частните и духовните училища при спазването на условията и по ред, определени с държавния образователен стандарт за информацията и документите в системата на предучилищното и училищното образование”. Подобни изисквания, които по никакъв начин не допринасят за повишаване на качеството на образованието, не би трябвало да имат място в нормативните документи.	Не се приема	Предложението е свързано с промяна в друг нормативен акт.
		13. Създаване на ново звено към МОН за признаване на училищно обучение, образование и професионална квалификация Дейностите по признаване на училищно обучение, образование и професионална квалификация отнемат голям ресурс на РУО, а не представляват дейност, която води до по-качествено образование в съответните региони. Създаването на ново звено към МОН, например като част от Националния център за информация и документация, и прехвърлянето на дейностите по признаване от РУО към новото звено биха оптимизирали и подобрили работата на териториалните администрации. При нужда от регионално	Приема се за сведение	Предложението не е предмет на публикувания за обществено обсъждане проект

		представителство в новото звено, биха могли да се назначат и представители по региони		
		14. Отчитане на работа не с документи, а с резултати В хода и на контролната, и на методическата си работа експертите на РУО са длъжни да изготвят документи, с които отчитат извършените от тях дейности - индивидуални и общи планове, констативни протоколи, доклади, писмени препоръки и други. Стига се и до куриозни ситуации като изготвяне на доклад на доклада. Наличието на документ обаче не е равно на резултат. Оценката от дейността на експертите на РУО би следвало да е обвързана с подобряване на работата на подкрепяните от тях директори и учители. Освен повечето време за посещения на терен, експертите трябва да имат възможност и за, включително неформални, разговори с педагогическите специалисти, в които да отправят и устни препоръки към работата в образователната институция.	Не се приема	Работата на експертите се обективира и доказва чрез документи, което не пречи и не изключва постигането на по-добри резултати в работата на директорите и учителите. Тези документи служат за обратна връзка за проследяване на резултатите относно извършената работа, включително ефективността на прилаганите и изпълнявани политики.
		15.Прехвърляне на тематичните проверки към НИО За да бъдат извършени професионално и по обективни критерии, тематичните проверки изискват сериозен ресурс, предварителна подготовка и професионално разработени матрици за оценяване. В сегашната си структура и начин на работа РУО не разполагат с такъв капацитет. Изследвания като тези на определен елемент от управлението на образователната институция, на протичащи процеси, на изпълнение на постигнати резултати биха могли да влязат във функциите на Националния инспекторат по образованието, след засилване на неговия административен и експертен капацитет.	Не се приема	Философията на ЗПУО предполага разделяне на функциите и дейностите на контрола и методическата подкрепа, осъществявани от РУО - от една страна, и на инспектирането, осъществявано от НИО - от друга. Изборът на теми за тематични проверки е в пряка връзка с анализи на регионално ниво от началниците на РУО и предприемането на свързаните с това действия по управление на системата на предучилищното и училищното образование в административната област. НИО следва да дава цялостна независима експертна оценка на качеството на предлаганото

				образование в определен момент.
		16. ПОДКРЕПА ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО НА НИВО УЧИЛИЩЕ И ДЕТСКА ГРАДИНА По време на работата си инициираната от Вас през юли 2023 г. работна група за създаване на стандарт за управление на качеството в институциите обсъжда промени във функциите на РУО, свързани с процеса по управление на качеството в детските градини и училищата. Бяха предложени изменения, които касаят ПУФРУО, но не са намерили място в сегашния проект на Правилник за изменение и допълнение. Предложението на работната група беше във всяко РУО да се отвори нова позиция за координатор по качеството, който: - оказва методическа подкрепа на екипа на институцията в избора на критерии и индикатори за самооценка, както и в анализа на получените резултати и набелязването на действия за подобрение; - носи отговорност всяко училище и детска градина да прилага процеса по управление на качеството спрямо държавния образователен стандарт за управление на качеството в институциите; - приема плана за развитие на качеството на институцията; - на база плана за развитие на качеството на институцията подпомага екипите на детските градини и училищата за постигане на поставените цели, както и за адресиране на идентифицираните нужди; - активно предоставя подкрепа за проследяване на напредъка по плана за развитие на качеството и предприетите дейности за подобряване на качеството; - може да инициира инспекция от Националния инспекторат по образованието в случай на непълно или неефективно прилагане на държавния образователен стандарт по управление на качеството. Сред предложенията беше още всяко училище и всяка детска градина да работят с един и същ координатор по качеството минимум в рамките на двегодишния период по управление на качеството.	Приема се за сведение	

		В допълнение считаме, че назначаването и на експерти за анализ на информация, които подкрепят детските градини и училищата в анализа и обработването на данните, събирани в рамките на процеса по управление на качеството, би увеличило шанса новият стандарт за управление на качеството да бъде успешно внедрен в българската образователна система.		
		16. Взимайки предвид горните коментари, считаме, че Министерството на образованието и науката следва да оттегли проекта на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и функциите на регионалните управления на образованието и в неотложен порядък да инициира разписването на нов ПУФРУО, ориентиран към различна философия за дейността на РУО - подкрепа, а не контрол. В разписването на новия правилник следва да се включат служители на РУО, тъй като те в най-голяма степен познават предизвикателствата на работата си и възможните им решения. Оставаме на разположение за последващи разговори. Ще очакваме да се свържете с нас при нужда от допълнителна информация във връзка с направените предложения.	Не се приема	Подкрепата и контролът се практикуват съвместно (чл.20, ал.7) – отразено е в публикувания за обсъждане проект. Териториалните администрации изпълняват контролни функции по смисъла на ЗПУО.
8.	**РУО - Враца (деловодна система на МОН, вх. № 0506-20/ 29.01.2024 г.)**	1. Смятаме, че в т. 33 от чл. 3, ал. 2 следва да се допълни изискването за мотивиран доклад и за командировките на директорите в страната.	Не се приема	Промяната цели облекчаване на административната тежест
		2. Допълненията в т. 58 и т. 59 от чл. 3, ал. 2 са фактически осъществявани дейности от РУО и регламентирането им в Правилника е необходимо.	Отсъства конкретно предложение	
		3. Считаме, че допълнението в т. 60 от чл. 3, ал. 2 е адекватно и отговаря на реално съществуваща необходимост от медиация на дейностите в системата на предучилищното и училищното образование.	Отсъства конкретно предложение	
		4. В чл. 9, ал. 4 се предвижда оказване на методическа на директорите и учителите, а качеството на осъществяваното образование се подпомага и от други педагогически специалисти, които не са включени в тази формулировка. Предлагаме тя да бъде променена на „педагогическите специалисти“.	Приема се	

		5. Работата на експерта в отдел ОМДК изисква освен отлична методическа подготовка и познаване на нормативната уредба на сферата на ПУО. В тази връзка считаме, че минималният учителски стаж, който се изисква за заемане на длъжността, трябва да е повече от 1 година. Предявяването на това минимално изискване осигурява възможност за кандидатстване от по-широк кръг лица, но в редица случаи липсата на базисни компетентности впоследствие са причина за некачествено изпълнение на задълженията. Привличането на изявени професионалисти може да се реализира чрез осигуряване на условия на труд и възнаграждение в РУО, които са конкурентни на тези в образователните институции.	Не се приема	Предложението противоречи на изискването на чл. 1, ал. 1, т. 5 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията, а именно 1 година минимален професионален опит.
		6. В чл. 17б са регламентирани формите на контрол, като тяхното дефиниране в чл. 17в-17е внася определена яснота за тяхната същност. Намираме, че е възможно да се срещнат терминологични трудности, произтичащи от разглеждането на наблюдението и проучването като самостоятелни форми на контрол и в същото време да са включени като елементи на други форми на контрол. Според нас прецизирането на тези разпоредби ще осигури по-благоприятни условия за прилагането им от страна на регионалните управления на образованието.	Не се приема	Отсъства конкретно предложение.
9.	**РУО - Пловдив (по електронната поща)**	**1**. В Регионално управление на образованието – Пловдив беше обсъден представеният проект за Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и функциите на регионалните управления на образованието. Считаме, че част от текстовете следва да бъдат прецизирани и пояснени, както следва: В „§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения: 1. Създава се нова ал. 2: „(2) Регионалните управления на образованието оказват и методическа подкрепа на детските градини, училищата, регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и центровете за подкрепа за личностно развитие в съответната област.“ „Съответната област“ визира териториална или област от някаква дейност в работата на посочените институции?	Приема се	
		2. Създава се т. 59: „59. предприема действия по компетентност във връзка с резултатите от осъществени инспекции, когато:	Приема се	

		а) са установени нарушения на нормативната уредба в системата на предучилищното и училищното образование; б) е констатираното ниво на преподаване и усвояване на компетентности от учениците, което не осигурява качествено образование в съответното училище и се изискват мерки за подобряване на резултатите;“.		
		3. § 3. В чл. 9 се правят следните допълнения: 1. Създава се нова ал. 4: „(4) Методическата подкрепа включва обсъждане и анализ на възможни подходи, свързани с дейността на директорите и учителите за повишаване на качеството на образованието, като се отчитат спецификата на образователната институция и правото на педагогическите специалисти сами да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в ЗПУО.“ *Обикновено методическата подкрепа се осъществява на млади, начинаещи, неопитни учители или такива, които имат нужда от нея, поради ниски резултати на учениците и пр. При осъществяване на подкрепата експертите предлагат различни варианти на подходи, методи и средства на преподаване с оглед спецификата на учениците и нуждите на учителя. Никой от подкрепящите експерти не би могъл да застави учителя да използва точно определени методи и похвати на преподаване, а само предлага или препоръчва. Смятаме за напълно излишно уточнението че се отчита правото на педагогическите специалисти „сами да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в ЗПУО“. Още повече, този текст противоречи на предложената чрез §15 нова ал. 3 на чл. 20, в която се казва, че „в процеса на методическата подкрепа експертите от РУО може да дават писмени препоръки към педагогически специалисти за установени слабости и пропуски в тяхната работа. Препоръките се включват в доклада по ал. 6, като се проследява тяхното изпълнение“. Възниква въпросът - как експертът ще проследява изпълнението на дадени препоръки, след като учителят сам решава как да организира образователния процес в класната стая, т. е. изпълнението на препоръките не е задължително. Предлагаме в хода на методическата подкрепа да*	Не се приема	В текста на проекта на изменителния акт се предвижда експертът и педагогическият специалист да обсъждат възможни походи, съобразени със спецификата на класа и отделните ученици (ако се налага), а не да се дават императивни препоръки, които да имат задължителен характер. Приема се, че педагогическият специалист има най-точна преценка за необходимостта от промени, базирани на практики и решения, съобразно нивото спецификите на конкретното взаимодействие и сътрудничество между страните и резултатите от това сътрудничество. Очаква се педагогическият специалист да прояви проактивност в предложенията си по конкретен случай и проблем. Педагогическият специалист предприема съгласувани действия за преодоляване на проблема с ориентация към резултата. Изпълнението на препоръките не е задължително да се осъществя

		се дават методически насоки, които да са с препоръчителен и незадължителен характер, а при необходимост и по преценка на експерта да се осъществява повторна методическа подкрепа или да се планира извършването на контрол на работата на съответния учител. Даването на препоръки и проследяването на тяхното изпълнение да бъде извършвано само при осъществяване на контрол.		само чрез практиките на контрола.
		4. Създава се чл. 9а: „Чл. 9а. (1) При осъществяване на функциите по чл. 9 РУО подпомагат и насочват институциите от системата на предучилищното и училищното образование при разработването, прилагането, анализа на институционалните политики, както и при самооценката от ефективността им. (2) Функциите по ал. 1 се изпълняват от РУО в рамките на предоставената компетентност и при спазване на принципите на научна обоснованост, на конфиденциалност по отношение на подателя на жалбата или сигнала, на субсидиарност и на пропорционалност. (3) Принцип на субсидиарност е осъществяване на функциите по ал. 1 при точното определяне на степента на намеса в работата на институцията. (4) Функциите по ал. 1 се осъществяват при спазване на принципа на пропорционалност, когато предложените мерки са подходящи и необходими за постигане на желаната цел, като не трябва да налагат тежест, прекомерна по отношение на целта, която се очаква да бъде постигната.“. *„Научна обоснованост“ – считаме, че този термин следва да бъде заменен с „Нормативна обоснованост“. Служителите в РУО следва да познават и прилагат нормативните актове, регулиращи системата на предучилищното и училищното образование, но те не са научни работници и не всички притежават компетентност за научни обосновки. Трябва да се*	Не се приема	Методическата подкрепа се базира на общи и частно дидактически принципи и изисквания, а те попадат в научното поле на общата и частните дидактики.

		отчете и фактът, че някои от експертите по направления (ОНГОР, ПНЕ, чужди езици, изкуства) не са специалисти по всички предмети, за които отговарят.		
		5. Относно чл. 9а, ал. 3 „Точно определяне на степента на намеса“ – Как и кой следва да определи степента на намеса? От гледна точка на образователната институция една степен може да бъде определена като висока, неизпълнима, прекомерна и т.н. От гледна точка на РУО, същата степен да бъде определена като оптимална, изпълнима, необходима за ефективна промяна и т. н. Субективното тълкуване на нормативен текст би довело до конфликтни ситуации, които да създадат повече проблемни зони, отколкото да разрешат или подпомогнат постигането на съответна цел. Според нас, принципът на субсидиарност не би следвало да бъде водещ и да се прилага на това ниво на изпълнение на политики. Той би следвало да се съблюдава на ниво министерство при залагане на политики, съотносими към международните, европейските и националните приоритети в областта на образователните стратегии и функционирането на образователната система.	Не се приема	Степента на намеса се определя както от нормативни изисквания, така и от степента на изпълнението на конкретни политики на национално, регионално и училищно ниво.
		6. § 6. В чл. 14 се създава ал. 3: „(3) Държавните служители в отдел „Организационно-методическа дейност и контрол“ е необходимо да притежават най-малко една година учителски стаж.“. Въпреки че изискването „най-малко една година учителски стаж“ съществува и до сега, считаме, че то трябва да бъде преосмислено. В този контекст вменените задължения на експертите звучат надценяващо възможностите за „методическа подкрепа“, „всеобхватност на извършения контрол“, „анализиране на образователните резултати и мерките за подобряването им“ и др. п.	Не се приема	Предложението противоречи на изискването на чл. 1, ал. 1, т. 5 от Наредбата за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията, а именно 1 година минимален професионален опит.
		7. § 7. Член 17 се изменя: „Чл. 17. (1) Контролната дейност на РУО е насочена към установяване на съответствието между фактическото състояние на обект или процес в образователната институция с изискванията на законите, административните актове и стратегическите документи.	Не се приема	Предварителният контрол следва да се определя на базата на анализи на регионално ниво и/или като възложен от МОН. Предварителният контрол е

		Основната цел на контролната дейност е предотвратяване и/или отстраняване на отклонения и нарушения при функционирането на образователната институция. (2) Контролната дейност се изразява в предварителен, текущ и последващ контрол. (3) Предварителният контрол включва контрол на условията за развитие на институцията, материално-техническото осигуряване, кадровото осигуряване, подготовката и вземането на решения. Предварителният контрол се осъществява с цел предотвратяване на възможните нарушения и отклонения в дейността на образователната институция. (4) Текущият контрол се извършва непосредствено в хода на изпълнението на институционалните политики, свързаните с тях дейности и резултати. (5) Последващият контрол се извършва, след като дейностите в институцията са завършени, както и за да се установи изпълнението на дадени препоръки и задължителни предписания от извършен предходен контрол.”. Не става ясно как се определят обектите за предварителен контрол – след постъпил сигнал, след осъществен вече контрол и направени констатации, което влиза в друга хипотеза, на случаен принцип в началото на учебната година. Ако не се установят „нарушения и отклонения в дейността на образователната институция“, ще се счита ли, че целта на предварителния контрол не е изпълнена или проверката е зле планирана?		условие и предпоставка за предотвратяване на евентуални пропуски и нарушения. Превантивната функция на този контрол би допринесла за минимизиране на последващи пропуски и нарушения.
		8. § 15. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения: 1. Създава се нова ал. 3: „(3) В процеса на методическата подкрепа експертите от РУО може да дават писмени препоръки към педагогически специалисти за установени слабости и пропуски в тяхната работа. Препоръките се включват в доклада по ал. 6, като се проследява тяхното изпълнение.“. 2. Създава се нова ал. 4: „(4) Началникът на РУО може да дава писмени препоръки до директора на институцията за подобряване на неговата административно-управленска дейност и управлението на	Не се приема	Методическата подкрепа и контролът се вменяват за изпълнение от РУО като синхронни дейности в чл. 20, ал. 7 на проекта на изменителен акт.

		финансовите ресурси, като организира проследяването на изпълнението на препоръките.“. 3. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 5 и 6. 4. Досегашната ал. 5 става ал. 7 и се изменя така: „(7) При извършването на контролната дейност на РУО формите на контрол се съчетават с методическа подкрепа с цел насърчаване повишаването на ефективността при разработване, прилагане, анализ и оценка на институционалните политики и при управлението на институциите.“. Предлагаме в текста да се вмъкне уточнението „може да“ („формите на контрол може да се съчетават с методическа подкрепа“), което ще зависи от направените констатации, дадените препоръки и начина, по който ще се организира методическата подкрепа. Тя може да бъде предложение в доклада до началника и да бъде реализирана в друго време и специално подготвена с ресурси, съвместен час на експерта с учителя и др. п. Даването на указания и подпомагането на дейността на директорите и учителите се осъществява в хода на всяка проверка и при конферирането на посетени ситуации и учебни часове, което не следва да се обвързва задължително с целенасочената дейност „методическа подкрепа“, която може да има различен смисъл и цел. Реализирането на методическа подкрепа при осъществяването на контролна дейност да се отразява в доклада до началника. Надяваме се, че предвидените промени в ПУФРУО ще постигнат целите си за намаляване на административната тежест в дейността на РУО, като не смятаме, че те са основополагащи за „минимизиране на формализма“, който произтича от неотговорното и непрофесионално отношение към работата на всички нива в образователната система. Човешкият фактор е важен, той трябва да се цени и изгражда. Благодарим за възможността да изразим нашето становище и се надяваме то да е конструктивно и полезно.		
10.	**РУО - София -град**	1. Представяме на Вашето внимание становище на Регионално управление на образованието – София-град по проект Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и функциите на регионалните управления на образованието: • По чл. 3, ал. 2, т. 9 Ръководено от задълженията да контролира спазването на нормативната уредба в посочените по-	Не се приема	Съгласно чл. 224, ал. 2 от ЗПУО повишаването на квалификацията на конкретния педагогически специалист е насочено и към напредъка на децата и учениците, както и към

		горе параметри, РУО – София-град още от 2014 г. поставя като особен приоритет в работата си с образователните институции процесите на оценяването. Проблемът с прилагането на посочените членове и алинеи се корени в обстоятелството, че те не съществуват в законовата уредба сами за себе си, а са обвързани с други разпоредби, които не допускат намесата в процеса на оценяването на никого, освен на учителя на съответната паралелка от даден клас в дадено училище. В този смисъл измерването на напредъка на всеки един ученик е възможно ефективно да се извършва от неговия учител. В тази посока са и методическите указания, които даваме на директорите и учителите. НВО в IV, VII, X клас фактически не изпълняват заложените от Наредба №11 - в чл. 4. т. 1. диагностична цел, и в чл. 5. (1), т. 2 прогностична функция. Заложените в тях съдържателни и формални характеристики, според нашите колеги по учебни предмети, не дават възможност за извличане на достоверна и постигната по пътя на научното изследване информация за реалното покриване от учениците на заложените в учебните програми компетентности. Това рефлектира и върху възможностите за изработване на модел за регионални външни оценявания, тъй като обемът от задължения на старши експертите по учебните предмети не дава възможност за съсредоточаване в една толкова сложна материя, каквато е оценяването. Разработването на регионален модел за външно оценяване е проблематично и по друга причина: както е известно, всички училища работят по единни програми, одобрени от МОН. В същото време всяка паралелка има свой учебен годишен план, което предполага и възможност за различни учебни програми по учебните предмети от раздел Б и В за съответната учебна година. Същевременно МОН не предоставя надежден инструментариум (какъвто би трябвало да представлява НВО), който да послужи за образец. Съчетанието от централизираност на параметрите на обучението и липса на инструмент за измерване на постиженията от обучението на учениците поставя всяко едно РУО пред риска да разработи различен модел от останалите, без да е ясна съвместимостта на тези модели със стандартите, заложени в учебните програми.		подобряване на образователните им резултати. В проекта на изменителен акт това изискване на ЗПУО е отразено.

		Трябва да се има предвид, че „инструментариум“ и „модел“ са сборни понятия, включващи в себе си всички компоненти на оценяването, както и отчитане на сложното взаимодействие между тях. Считаме, че изработването на модел и инструментариум за осъществяване на диагностика само за един клас по един учебен предмет изисква екипна работа от научни работници и педагози на терен за продължителен период. По поставеното изискване за по-активна намеса в процеса на квалификация на педагогическите специалисти РУО може да бъде ефективно само ако се предвидят ресурси – правни и финансови. Към настоящия момент на РУО се дават твърде малко възможности за инициативи в процесите на квалификацията на педагогическите специалисти отново поради заложената в закона автономност на обучаващия по отношение на преподаването и оценяването, които са всъщност две страни на един и същ процес. Посочената по-горе липса на инструментариум за анализ на постиженията на учениците се отнася и за отсъствие на ясни измерители на качеството на педагогическите услуги, което прави изводите от наблюденията върху работата на даден учител да нямат правна стойност, а с това и да не изпълняват ролята на ориентир за нуждата от квалификация на съответния учител.		
		2. По чл. 3, ал. 2, т. 33 от направеното предложение за промяна влиза в противоречие с чл. 8, ал. 4 и чл. 29 от Наредба за командировките	Не се приема	Текстът в чл. 8, ал. 4 от наредбата за командировките се отнася за министрите, ръководителите на ведомства и предприятия, областните управители, председателите на общински съвети и кметовете на общини. Под „ръководители на ведомства“ не може да бъдат подведени и директорите на институции в системата на предучилищното и училищното образование, тъй като детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие не са администрации по смисъла на Закона за администрацията,

				поради което не са „ведомства“. Текстът не отменя изискването на чл. 29.
		3. По чл. 3, ал. 2, т. 60 „Администрира конфликтни ситуации“ и до момента тази дейност се изпълнява във връзка с решаване на конфликти по подадени жалби и сигнали в рамките на досега разписаните правомощия на РУО. Не всяка конфликтна ситуация попада в хипотезата за решение на компетенциите на РУО, в този смисъл не следва администрирането на конфликтни ситуации да попада в задълженията на РУО.	Приема се	Съгласно § 2 от проекта на акт, в чл. 3, ал. 2 се създава т. 60: създава условия и съдейства за разрешаване на конфликтни ситуации, възникващи при и по повод наличие на спорни въпроси, свързани с организацията на дейности в системата на предучилищното и училищното образование.“
		4. По чл. 9а, ал. 3 точното определяне на степента на намеса в работата на институцията може да бъде изцяло субективно ако няма разработени единни показатели за това.	Не се приема	Степента на намеса се определя, както от нормативни изисквания, така и от степента на изпълнението на конкретни политики на национално, регионално и училищно ниво.
		5. По чл. 9а, ал. 4 как и по какви показатели ще се определя „прекомерна тежест“? Не е ли това определение предпоставка за субективизъм и възможен реваншизъм?	Не се приема	Принципът на пропорционалност е дефиниран в действащи актове. Съгласно този принцип мерките: трябва да са подходящи за постигане на желаната цел; трябва да са необходими за постигане на желаната цел; не трябва да налагат на лицето тежест, която е прекомерна по отношение на целта, която се очаква да бъде постигната (пропорционалност в тесен смисъл).
		6. По чл. 17, ал. 2 от така описания предварителен контрол не става ясно кога ще се извършва, как ще се оформя документално и	Не се приема	Предварителният контрол до момента не е практикуван в широки граници. Той е

		предвид многото дейности в институциите кои отклонения ще са обект на този контрол?		съществен за реализиране на една от основните функции на контрола – превантивната. Ако е налице превенция, вредите върху дейности, осъществявани в системата, се очаква да бъдат минимизирани. Документалното оформяне на този контрол ще се подчинява на разпоредбите на чл. 18.
		7. Описаните видове контрол и проверки повтарят и досегашната дейност на РУО, като обаче сега се създават предпоставки за субективизъм, за увеличава на административната тежест и за централизиране на процесите.	Липсва конкретно предложение	Липсва конкретно предложение. Наложените практики изискват регламентирането им.
		8. По чл. 18, ал. 4 не става ясно каква е целта на изготвянето на констативен протокол от предварителен контрол. Трябва ли с него да бъде запозната проверяваната институция, след като е изготвен по документи на същата, и всъщност това ли е предварителен контрол? 9.	Не се приема	Констативният протокол е неизменна част от всеки вид контрол във всяка една система
		9. В чл. 20, ал. 4 се вменяват задължения на РУО, свързани с управлението на финансовите ресурси, което е в противоречие с принципите на прилагане на делегирания бюджет и Системата за финансово управление и контрол (СФУК)	Не се приема	Не е наличие подобно противоречие. Началникът на РУО е длъжен да следи за цялостната управленска дейност на директорите, включително по управлението на финансовите ресурси и да прави препоръки за спазването на СФУК, когато директорите се отклоняват от принципите на системата.
		Важно е в текстове за изменение на ПУФРУО да не се допусне нарушение на един от важните принципи на ЗПУО, а именно "автономия за провеждане на образователни политики,	Липсва конкретно предложение	

		самоуправление и децентрализация". И да не забравяме, че директорите на образователните институции са органите за управление и контрол в системата на предучилищното и училищното образование, които са достатъчно овластени за постигане целите на образованието.		